

2012. évi ... törvény

**a foglalkoztatást helyettesítő támogatás folyósításának megszüntetésével összefüggő
garanciális rendelkezésekről****1. §**

(1) A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 36. § (2) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[(2) A 34. § (2) bekezdésében foglaltakon túl meg kell szüntetni az aktív korúak ellátására való jogosultságát annak a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult személynek]

„a) aki az állami foglalkoztatási szervvel való együttműködés keretében számára felajánlott, az Ft. 54. § (10a)-(10c) bekezdésében foglaltak szerinti munkalehetőséget nem fogadja el, vagy a közfoglalkoztatásra irányuló jogviszonyát jogellenesen megszünteti, továbbá, akinek a közfoglalkoztatásra irányuló jogviszonyát a munkáltató rendkívüli felmondással szüntette meg, feltéve, hogy a jogosultat e jogkövetkezményekről a munkalehetőség felajánlásakor, illetve a közfoglalkoztatásra irányuló jogviszony létesítésekor tájékoztatták;”

(2) A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 36. §-a a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:

„(2a) A (2) bekezdés alapján hozott határozatban a jogosultat tájékoztatni kell a foglalkoztatást helyettesítő támogatás későbbi ismételt igényléséhez szükséges feltételekről.”

(3) A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 36. §-a a következő (4)-(6) bekezdésekkel egészül ki:

„(4) A települési önkormányzat jegyzője a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságának a 25. § (4) bekezdés b) pontja szerinti éves felülvizsgálatát három hónappal megelőzően figyelmezteti a jogosultat a (2) bekezdés e) pontja szerinti jogkövetkezmény alkalmazhatóságáról. Ha a jogosult számára közfoglalkoztatásban való részvételt a vizsgált időszakban nem ajánlottak fel, akkor a jogosulttal szemben a (2) bekezdés e) pontja szerinti jogkövetkezmény csak abban az esetben alkalmazható, ha a települési önkormányzat jegyzője a figyelmeztetéssel egyidejűleg közérdekű önkéntes tevékenységben való részvételt ajánl fel, egyben tájékoztatja a jogosultat a háztartási munka igazolásának feltételeiről.

(5) A közérdekű önkéntes tevékenységben való részvétel felajánlására vonatkozó (4) bekezdés szerinti kötelezettség teljesítését a foglalkoztatási szerv ellenőrzi.

(6) A települési önkormányzat jegyzője az aktív korúak ellátására való jogosultság (2) bekezdés a), d), e) pontja szerinti megszüntetéséről a foglalkoztatási szervet értesíti, amely az intézkedéssel érintett személyek számára vonatkozó adatot honlapján havi rendszerességgel közzéteszi.”

2. §

Ez a törvény a kihirdetését követő harmadik hónap első napján lép hatályba és az azt követő napon hatályát veszti.

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Az LMP 2011 decemberében törvénymódosítási javaslatot nyújtott be a foglalkoztatást helyettesítő támogatás továbbfolyósításához kapcsolódó, évi 30 napos tevékenységet előíró feltétel alkalmazásának 2013. január 1-ig történő elhalasztásáról. Mivel a közmunkaprogram nem biztosított minden jogosultnak munkalehetőséget, a 30 napos feltétel teljesítésének egyéb formáiról pedig sok esetben sem az önkormányzatok, sem az érintettek nem voltak tájékozottak, előre látható volt, hogy a támogatás éves felülvizsgálata során több ezer embert zárhatnak ki az ellátórendszerből. A feltétel alkalmazásának elhalasztására vonatkozó javaslatunk, amely megfelelő időt biztosított volna az átállásra, már a bizottsági szakaszban elbukott.

Az - akkor még - Nemzeti Erőforrások Minisztériuma által 2012 tavaszán lefolytatott, nem reprezentatív vizsgálat eredménye szerint 2012. április 30-ig országszerte mintegy 6 000 ellátott esetében került sor az aktív korúak ellátásának megszüntetésére a 30 napos feltétel nem teljesítése miatt. A szám nagyságából ítélve számos olyan, a közfoglalkoztatásból kimaradt jogosult esetében kerülhetett sor a támogatás megvonására, akik nem voltak tájékozottak a jogszabályi változásokról, vagy a feltétel teljesítésére szolgáló egyéb lehetőségek nem voltak elérhetőek számukra.

A jog nem tudása ugyan senkit, még a legelesettebbeket sem mentesíti a jogkövetkezmények alól, ez azonban nem jelenti azt, hogy az állam az egyes élethelyzetek szabályozása során ne lehetne tekintettel arra, hogy a jogot nem ismerő, de együttműködésre kész címzettek ne kerülhessenek önhibájukon kívül kiszolgáltatott helyzetbe. A törvényjavaslat célja ezért az, hogy a foglalkoztatást helyettesítő támogatás - mint a szociális ellátásoknak a társadalom peremére sodródott emberek által igénybe vehető végső formája - éves kötelező felülvizsgálatához hozzákapcsolja azokat a garanciákat, amelyek kizárják, hogy az amúgy jóhiszemű és együttműködésre kész jogosult ismerethiánya, illetve a feltétel teljesítésére szolgáló egyéb lehetőségek hiánya miatt kikerüljön az ellátásra jogosultak köréből.

Mint azt az ombudsman is megállapítja nemrég nyilvánosságra hozott jelentésében¹, „önmagában nem tekinthető alkotmányosan aggályosnak, ha a szociális támogatás – jelen esetben az fht – nyújtását az állam feltételekhez köti, és együttműködési kötelezettséget határoz meg.” Az állam ugyanakkor nem írhat elő olyan együttműködési feltételt, amely a jogosultak számára teljesíthetetlen - ez ugyanis sértené az emberi méltósághoz és a szociális biztonsághoz való jogot. Márpedig „az évi 30 napos kereső tevékenység előírása csak abban az esetben tekinthető teljesíthető feltételnek, ha az nem a jogosulttól független külső körülménytől, döntéstől függ: ellenkező esetben a jogosult önhibáján kívül veszítené el a megélhetéshez szükséges támogatást.”

Az LMP nem tartja ugyan megfelelőnek a pénzbeli szociális ellátások jelenlegi feltételrendszerét, azonban – ismerve a kormánypártok hozzáállását – jelenleg nem lát lehetőséget a segélyezési rendszer együttműködésre vonatkozó szabályozásának átfogó módosítására. Ezért e javaslat nem reformértékű, hanem csak az általunk ismert legméltánytalanabb - az érintettek emberi méltósághoz és szociális biztonsághoz való jogának sérelmével járó - helyzeteket érdemi többletköltség nélkül kezelő technikai javaslatcsomag.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

Annak érdekében, hogy minden megszüntetési ok esetében kerüljön sor kifejezett előzetes figyelmeztetésre, javasoljuk előzetes tájékoztatási kötelezettség előírását a közfoglalkoztatással összefüggő megszüntetési esetekben is. Ez a feladat végrehajtási jogszabályban a jegyzőhöz és a munkaügyi központhoz egyaránt

¹ www.ajbh.hu/allam/jelentes/201204162.rtf

telepíthető, de igazolható megtörténte minden esetben feltétele is annak, hogy az ehhez kapcsolódó megszüntetési okból az ellátást megvonják a jogosulttól.

Emellett fontos, hogy a támogatást megvonó határozatból az érintett pontos tájékoztatást nyerjen arról is, hogy az elkövetkező 36 hónapban, illetve azt követően hogyan, milyen feltételek esetén kerülhet ismét jogosulti helyzetbe.

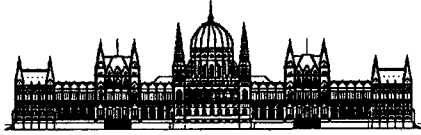
A 30 napos tevékenységi kötelezettség előírásával, és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás éves felülvizsgálatával kapcsolatban is indokolt garanciális szabályok beiktatása a törvénybe. Ebből a szempontból fontos bizonyos kötelezettségek előírása az önkormányzatok számára: az esedékes felülvizsgálat előtt három hónappal, igazolható módon – például térítvevényes tájékoztató levél, vagy egy aláírt nyilatkozat formájában – értesítenie kell az önkormányzatnak az érintetteket a felülvizsgálat várható időpontjáról, arról, hogy milyen szankciót von maga után a jogosultsági feltételek nem teljesítése, illetve hogy milyen jogszabály adta lehetőségek vannak a feltétel teljesítésére.

Emellett annak elkerülése érdekében, hogy a feltételt semmilyen formában teljesíteni nem tudó érintetteket is sújtsa a szankció, az önkormányzatot kötelezze arra a törvény, hogy ha az illetőnek nem ajánlottak fel közmunkát a vizsgált időszakban, akkor az önkormányzatnak kötelező legyen felajánlania közérdekű önkéntes munkát, illetve tájékoztatnia az érintettet a háztartási munka beszámításának feltételeiről.

Végül javaslom, hogy a foglalkoztatási szerv kapjon ellenőrzési jogosultságot a közérdekű önkéntes munka felajánlására vonatkozó kötelezettség tekintetében, valamint lássa el az ellátásból a garanciák ellenére is kizárt személyekre vonatkozó adat közzétételének feladatát.

A 2. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezés. Átmeneti rendelkezés hiányában az új szabályokat a már folyósított ellátásokra is alkalmazni kell, amihez a javaslat kellő felkészülési időt biztosít.

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

Kövér László úrnak
az Országgyűlés elnöke

Helyben

Tisztelt Elnök Úr!

Az egyes házszabályi rendelkezésekről szóló 46/1994. (IX. 30.) OGY határozat 87. § (2) bekezdése alapján mellékelten benyújtjuk a **foglalkoztatást helyettesítő támogatás folyósításának megszüntetésével összefüggő garanciális rendelkezésekről szóló törvényjavaslatot.**

Budapest, 2012. október 15.

Szabó Tímea
LMP

Szél Bernadett
LMP